

MB 204 - EĞİTİMDE ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ - Eğitim Fakültesi - Yabancı Diller Eğitimi Bölümü

Genel Bilgiler

Dersin Amacı

“Eğitimde Araştırma Yöntemleri” dersinin amacı, öğretmen adaylarının ve eğitim alanındaki araştırmacıların eğitim araştırmalarının temel kavramlarını, etik ilkelerini ve araştırma tasarımı süreçlerini sistematik biçimde öğrenmelerini sağlamaktır. Ders kapsamında öğrencilerin; araştırma problemini belirleme, araştırma sorusu/hipotez oluşturma, uygun nicel–nitel–karma yöntem desenini seçme, örneklem/çalışma grubu belirleme, veri toplama araçlarını geliştirme ya da seçme, veri toplama sürecini yürütme, temel veri analizlerini gerçekleştirme (betimsel/çıkarımsal analizler; nitel kodlama ve tema geliştirme), bulguları yorumlama ve bilimsel rapor yazma becerileri geliştirilir. Ayrıca geçerlik–güvenirlilik/inandırıcılık ölçütleri ile araştırma sonuçlarını eleştirel okuma ve değerlendirme yeterlikleri kazandırılır.

Dersin İçeriği

“Eğitimde Araştırma Yöntemleri” dersi, bilimsel bilginin oluşumu ve bilimsel yöntemin temel özellikleriyle başlar; olgusal ve kuramsal süreçler, araştırmanın tanımı ve araştırmaların sınıflandırılması ele alınır. Nicel araştırmalarda tarama, korelasyonel, nedensel karşılaştırma, deneysel, tek denekli, tasarım ve geliştirme araştırmaları ile meta-analiz yaklaşımları; nitel araştırmalarda ise etnografik, tarihî araştırma, eylem araştırması, olgubilim, kuram oluşturma, durum çalışması ve anlatı araştırması incelenir. Dersin devamında araştırma probleminin tanımlanması kapsamında problem, araştırma problemi, literatür taraması, değişkenler ve sınıflandırmaları, hipotez, amaç, önem, sayıltılar, sınırlılıklar ve tanımlar üzerinde durulur. Örneklem bölümünde evren–örneklem ilişkisi, seçkisiz ve seçkisiz olmayan örneklem yöntemleri ile örneklem büyüklüğünün belirlenmesi (sürekli ve süreksiz değişkenlerde tahmin) işlenir. Nicel araştırmalar kısmında iç/dış geçerlik tehditleri, tarama ve korelasyonel araştırmaların yürütülmesi, nedensel karşılaştırma ve deneysel desenler (zayıf, gerçek, yarı deneysel), tek denekli desenler, zaman serisi ve faktöriyel desenler ile bu araştırmalarda uygulamada dikkat edilmesi gereken ilkeler ele alınır; ayrıca tasarım ve geliştirme araştırması ile meta-analizin aşamaları incelenir. Nitel araştırmalar bölümünde nitel araştırmanın temelleri, nitel ve nicel yaklaşımlar arasındaki farklar, nitel araştırma süreci/aşamaları ve içerik analizi üzerinde durulur. Ders, bilimsel rapor yazımı kapsamında araştırma raporunun bölümleri (giriş, yöntem, bulgular, tartışma, kaynaklar, ekler), genel yazım kuralları, tablo/şekil düzeni, alıntılama, metin içi kaynak gösterimi ve kaynakça hazırlama ilkeleriyle tamamlanır.

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Şener Büyüköztürk, Ebru Kılıç Çakmak, Özcan Erkan Akgün, Şirin Karadeniz, Funda Demirel

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Anlatma, Tartışma Yöntemi, Soru-cevap

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Bilimsel Araştırma Yöntemi, Niyazi Karasar

Dersi Veren Öğretim Elemanı Yardımcıları

Ders tek bir öğretim üyesi tarafından verilmektedir.

Dersin Verilişi

Ders sınıf ortamında yüz-yüze yöntemle verilmektedir.

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Doç. Dr. Bilal Üstün

Program Çıktısı

- Araştırma yöntemleri ile ilgili temel kavramları açıklayabilir.
- Veri toplama tekniklerini açıklayabilir.
- Bilimsel bir araştırmanın aşamalarını açıklayabilir.
- Nicel ve nitel araştırma desenlerini açıklayabilir.

Haftalık İçerikler

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Öğretim		Uygulama
		Laboratuvar	Metodları Teorik	
1	Öğrenciye, ders kitabından, bir sonraki haftanın konularını (bölüm web sayfasındaki ders içeriklerine bakarak) okuması ve derse hazırlıklı gelmesi tavsiye edilir.	Anlatım ve sınıf içi tartışma	Tanışma; dersin amacı-kapsamı; kaynaklar ve ders işleyişi; akademik dürüstlük; ölçme-değerlendirme sistemi (vize/final, ödev–katılım ölçütleri) ve dönem içi beklentiler.	
2	Öğrenciye, ders kitabından, bir sonraki haftanın konularını (bölüm web sayfasındaki ders içeriklerine bakarak) okuması ve derse hazırlıklı gelmesi tavsiye edilir.	Anlatım ve sınıf içi tartışma	Bilmenin yolları; bilimsel yöntem; olgusal süreç ve kuramsal süreç; araştırmanın tanımı ve temel kavramlar.	
3	Öğrenciye, ders kitabından, bir sonraki haftanın konularını (bölüm web sayfasındaki ders içeriklerine bakarak) okuması ve derse hazırlıklı gelmesi tavsiye edilir.	Anlatım ve sınıf içi tartışma	Araştırmaların sınıflandırılması: nicel ve nitel yaklaşımlar; düzeylerine göre araştırma türleri (betimsel, ilişkisel, müdahale).	

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Öğretim		Uygulama
		Laboratuvar	Metodları Teorik	
4	Öğrenciye, ders kitabından, bir sonraki haftanın konularını (bölüm web sayfasındaki ders içeriklerine bakarak) okuması ve derse hazırlıklı gelmesi tavsiye edilir.		Anlatım ve sınıf içi tartışma	Nicel araştırma türleri I: tarama araştırması ve korelasyonel araştırma (amaç, süreç, örnek uygulamalar).
5	Öğrenciye, ders kitabından, bir sonraki haftanın konularını (bölüm web sayfasındaki ders içeriklerine bakarak) okuması ve derse hazırlıklı gelmesi tavsiye edilir.		Anlatım ve sınıf içi tartışma	Nicel araştırma türleri II: nedensel karşılaştırma ve deneysel araştırma; tek denekli araştırmaya giriş; tasarım ve geliştirme araştırması ve meta-analize genel bakış.
6	Öğrenciye, ders kitabından, bir sonraki haftanın konularını (bölüm web sayfasındaki ders içeriklerine bakarak) okuması ve derse hazırlıklı gelmesi tavsiye edilir.		Anlatım ve sınıf içi tartışma	Araştırma sürecinin aşamaları; etik ilkeler ve etik ihlaller; araştırmada sorumluluklar.
7	Öğrenciye, ders kitabından, bir sonraki haftanın konularını (bölüm web sayfasındaki ders içeriklerine bakarak) okuması ve derse hazırlıklı gelmesi tavsiye edilir.		Anlatım ve sınıf içi tartışma	Problemi tanımlama I: problem ve araştırma problemi; literatür taraması; araştırma konusunun yapılandırılması.
8				Vize Sınavı
9	Öğrenciye, ders kitabından, bir sonraki haftanın konularını (bölüm web sayfasındaki ders içeriklerine bakarak) okuması ve derse hazırlıklı gelmesi tavsiye edilir.		Anlatım ve sınıf içi tartışma	Problemi tanımlama II: değişkenler ve sınıflandırılması; hipotez; amaç, önem; sayıtlar, sınırlılıklar; tanımlar (operasyonel tanımlar).
10	Öğrenciye, ders kitabından, bir sonraki haftanın konularını (bölüm web sayfasındaki ders içeriklerine bakarak) okuması ve derse hazırlıklı gelmesi tavsiye edilir.		Anlatım ve sınıf içi tartışma	Örnekleme yöntemleri I: evren ve sayım; örneklem ve örnekleme; seçkisiz örnekleme (basit, tabakalı).
11	Öğrenciye, ders kitabından, bir sonraki haftanın konularını (bölüm web sayfasındaki ders içeriklerine bakarak) okuması ve derse hazırlıklı gelmesi tavsiye edilir.		Anlatım ve sınıf içi tartışma	Örnekleme yöntemleri II: seçkisiz olmayan örnekleme (sistematiik, amaçsal, uygun/kazara); örneklem büyüklüğü ve tahmin (sürekli/süreksiz değişkenler).
12	Öğrenciye, ders kitabından, bir sonraki haftanın konularını (bölüm web sayfasındaki ders içeriklerine bakarak) okuması ve derse hazırlıklı gelmesi tavsiye edilir.		Anlatım ve sınıf içi tartışma	Nicel araştırmalar I: iç/dış geçerlik tehditleri; tarama ve korelasyonel araştırmaların yürütülmesi; uygulamada dikkat edilecek noktalar.
13	Öğrenciye, ders kitabından, bir sonraki haftanın konularını (bölüm web sayfasındaki ders içeriklerine bakarak) okuması ve derse hazırlıklı gelmesi tavsiye edilir.		Anlatım ve sınıf içi tartışma	Nicel araştırmalar II: deneysel desenler (zayıf, gerçek, yarı deneysel); zaman serisi ve faktöriyel desenler; tek denekli desenler (AB, ABA vb.) ve uygulama ilkeleri.
14	Öğrenciye, ders kitabından, bir sonraki haftanın konularını (bölüm web sayfasındaki ders içeriklerine bakarak) okuması ve derse hazırlıklı gelmesi tavsiye edilir.		Anlatım ve sınıf içi tartışma	Nitel araştırmalar ve raporlama: nitel araştırmanın temelleri ve aşamaları; nitel-nicel farklar; içerik analizi; araştırma raporunun bölümleri ve yazım kuralları (metin içi atıf, kaynakça, tablo/şekil düzeni).
15				Final Sınavı

İş Yükleri

Aktiviteler	Sayısı	Süresi (saat)
Vize	1	1,00
Final	1	1,00
Ödev	5	3,00
Ara Sınav Hazırlık	1	5,00
Final Sınavı Hazırlık	1	5,00
Ev Ödevi	5	3,00
Tartışmalı Ders	10	1,00
Derse Katılım	13	2,00

Aktiviteler	Ağırlığı (%)
Ara Sınav	40,00
Final	60,00

	P.Ç. 1	P.Ç. 2	P.Ç. 3	P.Ç. 4	P.Ç. 5	P.Ç. 6	P.Ç. 7	P.Ç. 8	P.Ç. 9	P.Ç. 10	P.Ç. 11	P.Ç. 12	P.Ç. 13	P.Ç. 14	P.Ç. 15	P.Ç. 16	P.Ç. 17	P.Ç. 18	P.Ç. 19	P.Ç. 20
Ö.Ç. 1								5			5					5	5			5
Ö.Ç. 2								5			5					5	5			5
Ö.Ç. 3								5			5					5	5			5
Ö.Ç. 4								5			5					5	5			5

Tablo :

- P.Ç. 1 :** Ölçmenin ve bilimsel araştırmanın kavramlarını tanımlar ve bunu okul ortamında uygular ve farklı ölçme ve değerlendirme yöntem ve teknikleri kullanarak öğrencilerin gelişimini izler.
- P.Ç. 2 :** Günlük ders planlarını öğretim planlarına göre düzenler ve uygun öğretim teknolojisi ve materyalleri hazırlar, uyarlar ve değerlendirir.
- P.Ç. 3 :** Bireyin gelişim, öğrenme ve rehberlik süreçlerini ve bu süreçlerin öğrenci gelişimi ile ilişkisini analiz eder.
- P.Ç. 4 :** Teorik ve uygulamalı dilbilim kavramlarını ve ilkelerini ve birinci ve ikinci dil edinimi teorilerini açıklar, bu teorilerin yabancı dil öğretimi teorileri ve uygulamalarıyla bağlantısını kurar.
- P.Ç. 5 :** Temel edebiyat kavramlarını ve ilkelerini açıklar, bu kavram ve ilkeleri yabancı dil öğretimi alanında uygular.
- P.Ç. 6 :** Türkçe ve Almanca temel dil becerilerini ve dil bilgisi kurallarını etkili bir şekilde kullanır ve hedef kitleye uygun öğretim planı seçerek uygulamalarda bulunur.
- P.Ç. 7 :** Yabancı dil öğretim yaklaşım ve yöntemlerini tanımlar ve uygular.
- P.Ç. 8 :** Alanındaki yayınların işlevselliğini, güncelliğini, etkinliğini değerlendirir ve özgün makaleler yazar.
- P.Ç. 9 :** Almancadan Türkçeye veya Türkçeden Almancaya farklı alanlarda çeviri yapar.
- P.Ç. 10 :** Alanının gerektirdiği düzeyde bir bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini sınıf içinde uygular.
- P.Ç. 11 :** İhtiyaçları doğrultusunda yaşam boyu öğrenme yeteneği kazanır.
- P.Ç. 12 :** Türk Devrimi'nin ortaya çıkmasına yol açan siyasal, ekonomik, toplumsal, düşünsel koşulları yorumlar, birlikte yaşadığı toplum ile bütünlük içinde Atatürk ilke ve devrimleri doğrultusunda ulusal amaç ve ülküler ile yurt sevgisi başta olmak üzere yüksek insani değerleri benimser.
- P.Ç. 13 :** Yabancı dili Avrupa Dil Portföyü B1 Genel Düzeyinde kullanarak bu dilde iletişim kurar.
- P.Ç. 14 :** Sanatsal ve kültürel konulara ilişkin bireysel yeteneklerini geliştirir, genel kültür formasyonu kazanır, etkin katılım sağlar.
- P.Ç. 15 :** Alman kültürünü tanır, kültür karşılaştırmaları yapar ve kültürlerarası iletişimde bulunabilme yetisini kazanır.
- P.Ç. 16 :** Bireysel ve grup çalışmalarında aldığı sorumlulukları etkin bir şekilde yerine getirir ve akranlarının uygulamalarını değerlendirir.
- P.Ç. 17 :** Toplumsal sorumluluk bilinciyle yaşadığı sosyal çevre için mesleki proje ve etkinliklerin planlama ve yürütme sorumluluğunu alır ve proje ekibinin gelişimini takip eder.
- P.Ç. 18 :** Alanında karşılaştığı sorunlara ilişkin çözüm önerilerini yazılı ve sözlü olarak aktarır.
- P.Ç. 19 :** Edindiği bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirir, öğretmenlik mesleğine uygun tutum ve davranış kazanır ve sergiler.
- P.Ç. 20 :** Almanca öğretim alanında uygulamalarda bulunur.
- Ö.Ç. 1 :** Araştırma yöntemleri ile ilgili temel kavramları açıklayabilir.
- Ö.Ç. 2 :** Veri toplama tekniklerini açıklayabilir.
- Ö.Ç. 3 :** Bilimsel bir araştırmanın aşamalarını açıklayabilir.
- Ö.Ç. 4 :** Nicel ve nitel araştırma desenlerini açıklayabilir.